

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ГАБРОВО
ФАКУЛТЕТ „СТОПАНСКИ“

Приет с решение на АС
Протокол № 8 /25.03.2025 г.

Утвърдил
Ректор: /п/

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Специалност: **БИЗНЕС И ИНОВАЦИИ**

Образователно-квалификационна степен: **БАКАЛАВЪР**

Ниво 6, Подниво 6Б

по Националната квалификационна рамка

Област на висше образование: **ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ /шифър 5./**

Професионално направление: **ОБЩО ИНЖЕНЕРСТВО /шифър 5.13/**

Професионална квалификация: **ИНЖЕНЕР-МЕНИДЖЪР**

ЦЕЛИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Специалност „Бизнес и иновации” е широкопрофилна с интердисциплинарен характер на предоставяните теоретични знания и практически умения, отговарящи на потребностите на бизнеса, диверсификацията на производството и реалностите на Индустрия 4.0. Тя отразява новите тенденции в бизнеса, развитието на технологиите и практическото им приложение, за което се изисква съвременно обучение в отговор на новите предизвикателства на динамично променящата се и глобализираща се среда.

Основна цел на специалността е да създава условия за професионалната подготовка на квалифицирани инженер-мениджъри със специализирани компетентности, които да се реализират на пазара на труда и да заемат работни места в различни икономически сектори, технически и ръководни фирмени позиции, а така също да развиват успешен предприемачески бизнес. Чрез общотеоретична и специализирана инженерна практика, завършващите специалността придобиват практически знания, позволяващи им бързо да се приспособят към новите изисквания в областта на иновациите. Обучението има за цел да осигурява знания, умения и компетенции на студентите в подкрепа на бизнеса за:

- разработване и въвеждане на иновативни процеси и бизнес модели;
- внедряване на технологични, маркетингови, продуктови и организационно-управленски иновации в предприятия;
- реализиране на производствени инвестиции в предприятията съгласно регионалния потенциал за развитие;
- създаване на нови и развитие на иновативни стартиращи фирми;
- растеж и конкурентоспособност на производствени и иновационни клъстери в рамките на нови/съществуващи индустриални паркове;
- инвестиции, насочени към въвеждане на цифрови технологии, софтуер, цифрови приложения и прилагане на подходящи процеси за киберсигурност и поверителност на фирмените данни.

- ключови дейности на инженер-мениджъра от различни йерархични равнища на предприятието.

Подготовката на студентите се осъществява по учебна документация, съобразена със съвременните теоретични направления, потребностите на бизнеса и в съответствие с европейски образователни програми, което е благоприятна предпоставка за мобилност на студенти, трансфериране на кредити и обмен на добри практики с програмни и партниращи държави.

ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА СПЕЦИАЛИСТА

Завършилите специалността придобиват знания и умения за гъвкава професионална кариера и реализация в управление на иновационните процеси в бизнес организациите, разработване на стратегии за развитие на бизнеса, иновационната политика, прогнози и планове, методи и техники за вземане на бизнес решения; организиране, координиране и мотивиране на мултидисциплинарни екипи от хора с различни опит и компетенции; работа в условията на стопански риск и развита конкуренция, интензивни комуникации и информационни потоци, приложение на изкуствения интелект в бизнеса и неговото управление и др.

Дипломираните се студенти от специалност „Бизнес и иновации” с образователно-квалификационна степен „бакалавър” са подготвени за работа в глобална среда, прилагайки интердисциплинарни знания, бизнес практики и инструменти за развитие и управление на иновационни дейности. Те получават солидна обща подготовка в областта на приложната математика, мениджмънта, маркетинга, инженерната графика, материалознанието, съвременните технологии, съчетана със специализирани знания и умения в областта на бизнес планирането, инвестициите и иновациите, изкуствения интелект, киберсигурността, инженерната екология, защита на индустриалната собственост и др.

Инженерното обучение и икономико-управленските знания способстват нагласата за инициатива и мотивация за собствен бизнес. Практическата насоченост на подготовката е от ключово значение за постигане целите на бакалавърската програма, поради което учебният план е съобразен с изискванията към инженер-мениджъра в областта на бизнеса и иновациите. Темите по отделните дисциплини са подкрепени с разработени казуси, проектни и курсови задания, тестови задачи, инженерни въпроси и проблеми от практиката, изискващи иновационни идеи и адекватно поведение във високотехнологична среда. Учебното съдържание е дигитализирано, достъпно на специализирана електронна платформа. Избираемите дисциплини от учебния план допълват фундаменталния блок в специалността и разкриват връзката между теоретичните основи на общото инженерство и знанията, които са нужни в областта на бизнеса и иновациите.

ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

А. Знания

- Формиране на нови знания в разработването и внедряването на иновации и нови технологии с цел успешно организационно развитие; компютърно проектиране на индустриални продукти; контрол и осигуряване на производствени процеси на базата на динамично променящи се бизнес потребности и изисквания.
- Отчитане на промените и потенциалните предимства в цялата верига на създаване на стойност, свързани с Индустрия 4.0, развитието на новите технологии, технологичните изобретения и съпътстващите ги дейности (напр. патентна защита и др.), които оказват влияние върху иновационния потенциал/капацитет на бизнес организациите;
- Критично възприемане, разбиране и самостоятелно интерпретиране на придобитите знания относно организиране и провеждане на маркетингови

проучвания; разработване на стратегически програми и планове за развитие; реализация на иновационни проекти; оперативно управление на инженерната и производствените дейности.

Б. Умения

- Практически умения за прилагане на методи и техники за планиране, организиране и управление на процесите, свързани с иновационното развитие на бизнес организациите.
- Вземане на своевременни управленски решения относно обновяване и оптимизиране на процесите и използването на технологии, които подобряват фирмените резултати и конкурентоспособност в условията на промяна.
- Новаторство, креативно, логическо и иновационно мислене при решаване на нестандартни задачи относно управление на производството, качеството на продукти; управление на човешките ресурси; логистични процеси; информационно осигуряване и др.
- Предприемачески и лидерски умения, екипни и комуникационни умения за разработване, анализиране и оценяване на иновационни проекти, за прилагане на адекватни бизнес решения в областта на мениджмънта и бизнес развитието чрез иновации, консултантски умения и др.

В. Лични и професионални компетентности

В.1. Самостоятелност и отговорност

- Притежават способност за формулиране и разработване на идеи, препоръки и конкретни предложения и решения, свързани с иновациите и тяхното управление в бизнес организациите.
- Поемат отговорност при вземането на адекватни мениджърски решения в сложни условия и трудно предвидими ситуации.
Проявяват творчество и инициативност в процеса на разработване на иновационни стратегии, проекти и програми.
- Развиват лидерски качества и различни форми на екипна работа.
- Преценяват необходимостта от обучение на други членове от колектива с цел повишаване екипната ефективност.

В.2. Компетентности за учене

- Усвояват дигитални, междуличностни, межкултурни и комуникативни компетентности за професионална пригодност, осигуряващи свързаност между личната, социалната и професионалната изява.
- Придобиват ключови компетентности, които способстват за успешна мобилност в рамките на европейската общност и гъвкава адаптация към динамично променящия се свят, осигуряващи им успешна изява и социално благополучие чрез повишаване качеството на живот.

В.3. Комуникативни и социални компетентности

- Формулират и излагат ясно и разбираемо идеи, проблеми и решения по време на дискусии, преговори и водене на кореспонденция.
- Активно сътрудничат при изпълнение на задачите в екип и допринасят за изграждане и поддържане на стимулираща организационна среда.
- Управлят ефективно времето, развиват, усъвършенстват и предават информацията, основана на количествени и качествени описания и оценки.

- Проявяват толерантност, емпатия и солидарност с мненията на други членове от колектива.
- Пълноценно общуват на някои от най-разпространените европейски езици.

В.4. Професионални компетентности

- Събират, систематизират, обработват, анализират и обобщават информация за бизнес иновационните процеси и структури, с цел тяхното ефективно управление.
- Решават конкретни технологични и производствени задачи, свързани с иновационната фирмена дейност и реализацията на крайния продукт на пазара.
- Прилагат придобитите знания и умения в нови условия за планиране, организиране и провеждане на различни политики и проекти, свързани със стратегическото поведение на бизнес организациите.
- Използват креативни подходи, методи и модели за анализ на крайните резултати и процесите на иновационното развитие.
- Идентифицират, диагностицират и оценяват иновационните рискове, съпътстващи реинженираните бизнес процеси, структури и технологии; очакваната промяна в нагласите на персонала за иновативно поведение и креативност.

ОБЛАСТИ НА РЕАЛИЗАЦИЯ

Дипломираните се студенти с професионалната квалификация „инженер-мениджър по бизнес и иновации" могат да работят като ръководители, анализатори, консултанти, експерти, координатори на екипи за бизнес развитие и иновации; специалисти по диагностика и иновационни управленски решения. Знанията им позволяват също и да основат и управляват самостоятелно свой собствен бизнес, съчетавайки технически, организационно-управленски, маркетингови и икономически компетентности. Това ги прави конкурентоспособни на трудовия пазар и им гарантира успешна професионална реализация като инженер-мениджъри в:

- български и чуждестранни предприятия от различни сектори на икономиката;
- бизнес организации/центрове и отдели в областта на консултантската и експертната дейност;
- различни научни и образователни институции;
- собствени фирми;
- проектантски екипи на системи за управление на качеството и автоматизирано проектиране на индустриални продукти;
- структури и проекти на ЕС;
- други области на местното, регионалното и националното стопанство.

Завършилиите бакалавърската програма студенти могат да кандидатстват за продължение на обучението си в образователна и квалификационна степен „магистър“.

Квалификационната характеристика е приета на КС на катедра „Мениджмънт“, Протокол № 2/12.03.2025 г. и на ФС на факултет „Стопански“, Протокол № 3/19.03.2025 г.

Ръководител катедра: /п/

Декан: /п/